

[Lis Starcke]

Til de rent politimæssige opgaver mener jeg ikke at der bør anvendes civile, hverken i eller uden for politiet. Med hensyn til provokatører under demonstrationer mener jeg heller ikke, at det må anvendes af politiet i nogen som helst form.

Lovforslag nr. L 21 drejer sig om kriterier for varetægtsfængsling. Retsforbundet ønsker også, at omfanget af varetægtsfængsling skal begrænses mest muligt, og jeg vil gerne spørge justitsministeren, hvordan det kan være, at man i Holland kan klare sig med forholds-mæssigt meget færre varetægtsfængslinger, end vi kan her i Danmark. Er der ikke noget at lære på det sted, sådan at vi også her kunne finde frem til, at omfanget begrænses? Vi har fra retsforbundets side gentagne gange forud for disse lovforslag givet udtryk for, at vi mente, det var uhensigtsmæssigt med de mange varetægtsfængslinger.

Jeg kan ikke helt overse forslaget om den ændrede strafferamme, hvor man vil ændre 1 år og 6 måneder til 1 år. Det synes jeg er umuligt at bedømme, før vi har fået en udvalgsbehandling.

Lovforslag nr. L 22 indebærer, at det ikke længere skal være muligt at anbringe varetægtsfængslede i fuldstændig isolation. Vi har jo fra forskellig side hørt, hvor store psykiske skader det indebærer. Derfor er det uantageligt, ikke blot hvor der eventuelt kan være tale om en uskyldig, men også, hvor der er tale om en skyldig.

I skrivelsen af 25. januar 1980 fra Landsforeningen af beneficerede Advokater anfører man i konklusionen om isolation udtrykkeligt, at den form for totalisolation, der for øjeblikket praktiseres af fængselsvæsen og politi, i løbet af ganske få uger medfører skadevirkninger af en sådan karakter, at det må være undtagelsen, at isolationen udstrækkes herudover. Delvis isolation eller blot almindelig varetægtsfængsling kan anvendes som et realistisk alternativ. Det vil vi også råde til.

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne først takke for de imødekomende bemærkninger, der har været. Så vidt jeg opfattede, gjaldt det vistnok alle ordførere, når det drejer sig om lovforslag nr. L 19, men især hos SFs, de radikales, centrum-de-

mokraternes og retsforbundets ordførere gik sympatien noget længere.

Den mere generelle drøftelse, der har været, er nok foranlediget af den mere generelle fremsættelsesbegrundelse, vi har givet. Jeg må sige, at den går ikke kun på disse 7 forslag, den går på samtlige 18 forslag. Derfor er den bedømmelse, vi har givet, selvfølgelig også noget, der vedrører 18 forslag.

Justitsministeren fremførte en meget stærk påstand om, at der ikke er sket nogen nedbrydning af retssikkerheden; der er tværtimod sket det modsatte. Her må man huske på, at bedømmelsen fra vores side går på alle 18 områder og ikke bare på de 7, der behandles her. Vi har påvist, at adgangen til genoptagelse overhovedet ikke svarer til, hvad der var hensigten, da klageretten blev nedsat. Vi har påvist med citater fra den daværende socialdemokratiske justitsminister, hvad hans hensigt var. Det er overhovedet ikke sket. Så i hvert fald i forhold til den hensigt, der var politisk flertal for dengang, er der her tale om en mindre retssikkerhed, end det var meningen. Det samme er tilfældet, når det gælder varetægt og isolation. Når det drejer sig om varetægt og isolation, var den politiske hensigt hos flertallet forud for retsplejereformen i 1978 fuldstændig soleklart, at man ville tilstræbe en kraftig reduktion af varetægtsanbringelse. Det er ikke sket. Der er sket det modsatte. Selv om vi aldrig troede på midlet, skal vi da erkende, at det også var flertallets hensigt at begrænse isolationen. Det er ikke sket for de langvarige – og alvorlige og mest skadevoldende – isolationer; dér er der sket en udvidelse.

Hvis man mener, at det har med retssikkerheden at gøre – og det mente vel vore forgængere, der oprindelig indførte det – at der medvirker lægdommere ved de alvorligere strafferetssager, så er der også dér sket en kraftig nedbrydning af den retssikkerhed, som skulle være garanteret ved lægdommer-systemet, således som vi havde lejlighed til at diskutere det kraftigt her i foråret.

Når det drejer sig om de tilfælde, hvor politiet kommer under anklage for at have overtrådt regler og bestemmelser i deres embedsudøvelse, er der, som sagen på Frederiksberg for nylig har vist, tale om en indskrænkning af retssikkerheden ved den måde, det foregår på nu. Den måde, afhøringen af disse betjente foregår på nu, efter at lokal-